

El llenguatge El capatàs incapaç

10/VI/1978

Mots com ara capatàs, cabàs, Embaràs, sedàs, calabós, esbós, arròs, etc., són encara molt sovint escrits erròniament amb ç: «capataç», «calaboç», etc. Potser val la pena que ens hi aturem un moment.

Existeix, efectivament, en català, un cert nombre de mots aguts acabats en ç precedida d'una vocal, així com també n'hi ha d'acabats en s precedida així mateix d'una vocal, la qual, aleshores, ha d'anar accentuada gràficament. Això fa que no sempre recordem si cal escriure capatàs o «capataç», «capàs» o capaç. I encara que no es pot pas donar cap norma que constitueixi una guia segura i que resolgui tots els casos, sí que es poden fer algunes indicacions útils i, especialment, assenyalar els casos més freqüents d'error.

Constitueixen la sèrie més important dels mots acabats en ç —precedida d'una vocal— els adjectius invariables (en el singular) de formació culta, dels quals hi ha un bon nombre d'acabats en aç, com capaç, audaç, fugaç, eficaç, tenaç, etc., dos d'acabats en -iç, feliç i el seu compost infeliç, i uns quants, pocs, d'acabats en oç: veloç, feroç, preoç, atroç. Els altres mots importants, amb aquestes mateixes terminacions, que cal especialment recordar, són braç, llaç, faç, glaç, pedaç, traç, adreç, arboç, estruç, lluç i balbuç, amb els seus composts o mots de la mateixa família. L'ortografia d'aquests mots, però, és força divulgada i no són pas gaires els errors que solen originar.

En canvi, dels mots acabats en s precedida d'una vocal, n'hi ha tota una sèrie que, pel fet que l'ortografia dels mots corresponents del castellà presenta una z, o bé una c amb el mateix valor, tendim sovint a resoldre indegudament amb una ç. Es insòlit de veure escrits amb ç mots com fracàs, compàs, congrés, submis, etc., resolts en castellà també amb s però en canvi, formes com cabàs, canemàs, capatàs, cartipàs, embaràs, desembaràs, sedàs, massis, arros, esbós, tros, calabós, etc., són encara molt sovint escrits, incorrectament, amb una ç en lloc d'una s.

Albert Jané